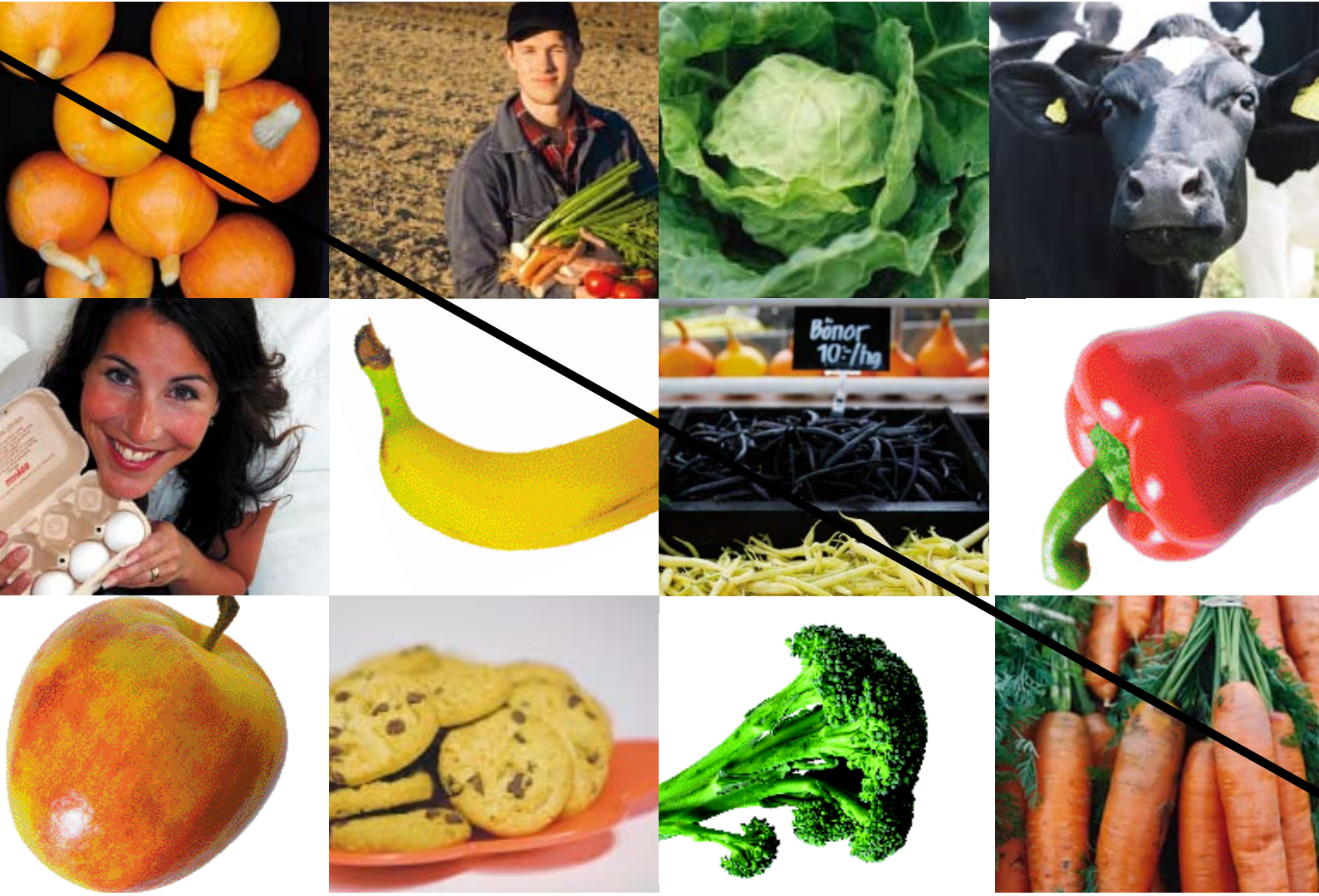

Matkvalitet

Kloning

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Detta är kloning

I USA har myndigheten för livsmedel och läkemedel (FDA) efter en analys av risker kommit fram till att kött och mjölk från klonade djur är lika säkra för hälsan som livsmedel från andra djur. Efter att FDA 2006 gick ut med detta besked har europeiska kommissionen bitt EFSA (den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten) om ett vetenskapligt utlåtande om livsmedelsprodukter från klonade djur och deras avkommor.

EFSA:s utkast till vetenskapligt utlåtande kom i januari 2008. I utlåtandet säger EFSA att klonade djur och deras avkommor inte utgör någon ytterligare risk för miljön jämfört med konventionellt avlade djur. Vidare att livsmedelssäkerheten inte avviker från andra livsmedel och att djurhälsan visar samma svårigheter som andra assisterade reproduktionstekniker. EFSA:s slutliga utlåtande väntas i maj 2008.

Denna policy klargör Sveriges Konsumenters ståndpunkter om kloning av djur för livsmedelsändamål.

Det finns aspekter och problem med kloning som är förknippade med djurhälsa och djurskydd, biologisk mångfald och uthållighet, avelsarbete, märkning och spårbarhet samt livsmedelssäkerhet.

Djurhälsa och djurskydd

Kloning är förbunden med samma svårigheter som andra liknande reproduktionsmetoder. Det finns inte mycket data att tillgå ännu. Det finns endast data från några djurslag och inga studier på "äldre" kloner eller på djur under hela deras livstid.

Dock finns det uppgifter om problem, från djurväl-färdssynpunkt, med dräktigheten och en ökad storlek på avkomman, vilket leder till fler kejsarsnitt. Det är högre frekvens av dessa svårigheter för kloning än för andra reproduktionsmetoder. Hos klonade djur förekommer även defekter och fysiologiska störningar.

Eftersom kloningsprocessen i dagsläget inte är särskilt effektiv krävs ett stort antal surrogatmodrar för att producera ett litet antal kloner.

Avelsorganisationerna i Europa har enats om regler för ett ansvarsfullt avelsarbete med livsmedelsproducerande djur (se www.sefabar.org)

Regler för ansvarsfull kloning borde kunna ingå i en sådan överenskommelse.

Biologisk mångfald och uthållighet

Med kloning kan djur förökas från ett enskilt djur och man får många genetiskt identiska individer. Detta leder till en ökning av vissa genotyper i populationen. Utan en väl genomtänkt plan för kloning leder detta till att den biologiska mångfalden minskar. Hela besättningar kan vid sjukdom raderas ut eftersom alla djur är lika mottagliga för sjukdom eller annan negativ påverkan.

En utveckling av avelsarbetet med nötkreatur och gris liknande den för fjäderfä, med stark koncentration till några få avelsföretag är inte önskvärd. För små länder med raser med särskilda behov kan det leda till mindre/sämre möjligheter att ha inflytande på avelsmaterialet.

De nordiska avelsprogrammen, den så kallade Nordiska profilen, är uthålliga eftersom man beaktar både fruktsamhet och djurhälsoaspekter tillsammans med produktionsegenskaper. För att kunna behålla det svenska framgångsrika avelsarbetet bör Sverige i nuläget förordas försiktighetsprincipen.

I dagsläget betalar EU miljöersättningar i landsbygdsprogrammet för att bevara traditionella raser av livsmedelsproducerande djur. Att acceptera kloning motverkar syftet att öka variationen hos husdjuren för livsmedelsproduktion.

Livsmedelssäkerhet och märkning

Livsmedelssäkerhet har testats för bland annat toxikologi och näringsinnehåll. Livsmedel från klonade djur avviker inte från andra livsmedel i detta avseende. Det råder olika uppfattningar om de etiska frågorna när det gäller kloning av djur för livsmedelsändamål och konsumenterna har begränsad kunskap när det gäller kloning.

I dag finns inget bindande regelverk för kloning i EU, men EU har lagstiftning om avelsarbete, djurskydd och nya livsmedel. Danmark har regler som begränsar kloning till forsknings- och biomedicinska ändamål. Den svenska djurskyddslagen går ofta längre än EU:s motsvarighet. En möjlighet är att kloning kan regleras i EU direktiv om nya livsmedel.

Våra krav

- **Livsmedel från klonade djur eller dess avkomma tillför inte konsumenten någon extra nytta och bör därmed inte användas.**
- **Om kloning blir verklighet i EU och inte går att hindra är märkning ett absolut krav.**
- **Det finns faror förknippade med användningen av ett begränsat antal avelslinjer i intensiv djurhållning, vilket kan påverka den biologiska mångfalden hos livsmedelsproducerande djur.**
- **Vi vill framhålla behovet av att skydda och värna den biologiska mångfalden och begränsa inavel hos djur för livsmedelsändamål så långt det är möjligt för att undvika risken att de drabbas av globala epidemier. En djurpopulation med stor genetisk variation klarar bättre förändringar i miljö, sjukdomshot m.m.**
- **Spårbarhet och märkning är viktiga för att ge konsumenten möjlighet att göra medvetna val.**
- **Vi vill understryka oron för äganderättigheter, patent etc. och en koncentration av resurser för avel.**
- **Det är viktigt att betona faran med global handel med kött från klonade djur där ett villkor måste vara tillräcklig dokumentation liknande den vid import av kött som innehåller hormoner.**

*Konsumenterna ska
kunna göra medvetna val*

Så arbetar vi

Sveriges Konsumenter arbetar alltid med konsumenternas bästa för ögonen. Genom opinionsbildning, lobbyarbete och att representera konsumenterna både nationellt, inom EU och internationellt arbetar de för att konsumenter ska kunna göra medvetna val. Sveriges Konsumenter skapar, utvecklar och driver debatten, påverkar beslut och hittar nya och aktuella konsumentfrågor. De utmanar den svenska och europeiska konsumentpolitiska marknaden genom att arbeta aktivt med att påverka. För att få konsumentperspektivet i frågor som rör GMO påverkar de genom att svara på remisser, representera konsumenter i olika organ, skriva rapporter, sitta i debatter och

paneler, göra anmälningar till MarknadsEtiska Rådet och Konsumentombudsmannen, skriva debattartiklar och delta i debattprogram.

Dessutom ordnar de seminarier, deltar i Almedalen, är aktiva i medier och ger de ut tidningarna Råd & Rön och KonsumentMakt. Inom livsmedel har de även en arbetsgrupp med representanter från medlemsorganisationerna som träffas med jämna mellanrum och debatterar aktuella frågor. Sveriges Konsumenter är en proaktiv och kontinuerlig röst i paneler och offentliga debatter för att ge konsumenterna en chans att ta kunna fatta medvetna, ekologiska och rättvisa val.

Sveriges Konsumenter är en oberoende, partipolitiskt obunden paraplyorganisation med 28 medlemsorganisationer och enskilda medlemmar.

Målet är ökad konsumentmakt och att politiker, näringsliv och myndigheter alltid ska ha konsumenternas bästa för ögonen.

Genom påverkan och opinionsbildning, både nationellt och internationellt, arbetar vi för att konsumenter ska kunna göra medvetna val, inte minst för att kunna stödja en hållbar utveckling.

Sveriges Konsumenter är en ideell organisation med två dotterbolag. Det ena är Råd & Rön AB som ger ut den välkända tidningen Råd & Rön med tester och konsumentinformation. Det andra är KonsumentCentrum, som bedriver konsumentvägledning i delar av stockholmsområdet.

Mer information på www.sverigeskonsumenter.se och www.radron.se